

Skal drenge læse mere om krudt og kugler og mindre om kærlighed?

Folkeskolerne skal være bedre til at tænke drengenes interesser ind i undervisningen, lyder opfordringen fra en professor bag et nyt omfattende studium. Action, konkurrence og litteratur om krudt og kugler skal fylde mere i klasseværelserne, mener han. Et tilbageskridt i udviklingen, lyder kritikken fra en kønssociolog.

INDBLIK

SIMONE SKYUM
IDA DENGSE

simone.b.skyum@jp.dk
ida.dengsoe@jp.dk

Færre kærlighedsdigte i dansk-timerne og flere tekster med action, blod og krig. Det efterlyser Niels Egelund, professor ved Aarhus Universitet, på baggrund af en ny undersøgelse, hvor han sammen med to forskere fra Aalborg Universitet har undersøgt forskelle på drenge og piger i folkeskolen.

Han mener, at det er på høje tid, at lærerne målretter undervisningen mere efter drengenes behov. Ikke mindst fordi undersøgelser år efter år viser, at drengene halter efter pigerne i folkeskolen – både hvad angår karakterer og trivsel.

»Der er en kønsulighed i skolesystemet, som er i pigernes favør,« siger Niels Egelund.

Han peger på, at der er mange ligheder mellem kønnene, men at undersøgelsen også finder nogle markante forskelle. Det sker bl.a. på baggrund af besvarelser fra godt 70.000 folkeskoleelever fra 0. til 10. klasse, der er blevet præsenteret for en lang række udsagn som "jeg kan godt lide at gå i skole" og "jeg er rastløs og sidder uroligt på min plads".

Svarene viser, at der er en tendens til, at piger har et stærkere indre ønske om at lære og forbedre egne færdigheder, mens en del drenge udvikler, hvad Niels Egelund betegner som »selvødelæggende strategier«. Eksempelvis ved ikke at udføre skolearbejdet og skabe uro.

Desuden viser svarene en tendens til, at drenge i større grad motiveres af positioner, status, kontrol og autonomi, mens piger i højere grad sætter pris på tilknytning til andre, tilpasning og konformitet.

»Nogle vil hævde, at det er biologiske forskelle, og nogle vil hævde, at man er blevet opdraget til det, siden man blev født. Nemlig, at piger er søde og sidder stille, mens drenge har krudt i rumpen. Men om det skyldes biologi, normer eller en blanding, kan vi altså ikke sige noget som helst om. Og i min optik er det også lige meget,« siger han.

For ham er det væsentligste, at resultater-

ne kan bruges til at give drengene et løft og gøre skolen mere spændende for dem.

»Det er på tide, at skolerne i højere grad tænker på, hvad drenge interesserer sig for og putter noget mere af det ind i undervisningen, så vi kan få drengene til at bruge mere tid på lektier og skolearbejde, end de ellers gør,« siger han.

Det kan ifølge Niels Egelund bl.a. ske ved at inddrage flere konkurrenceelementer i undervisningen eller tænke i andre typer af tekster i danskundervisningen, da det er et fag, hvor drenge for alvor sakker bagud på karaktererne.

»Der skal man altså nok have nogle tekster med mere blod, krudt og kugler og sådan noget. I stedet for at det skal være digte om kærlighed og den slags ting, som pigerne godt kan lide,« siger han.

Men hvor ved han fra, hvad drenge og piger interesserer sig for? Niels Egelund peger på, at man bl.a. kan se på, hvilke computerspil drenge og piger primært er optaget af.

Action kan også gavne piger

»Drenge spiller typisk noget voldeligt og konkurrencepræget, hvor det drejer sig om at skyde så mange som muligt. Hvorimod piger er mere interesserede i computerspil, der går på noget socialt, f.eks. spille Sims,« siger han.

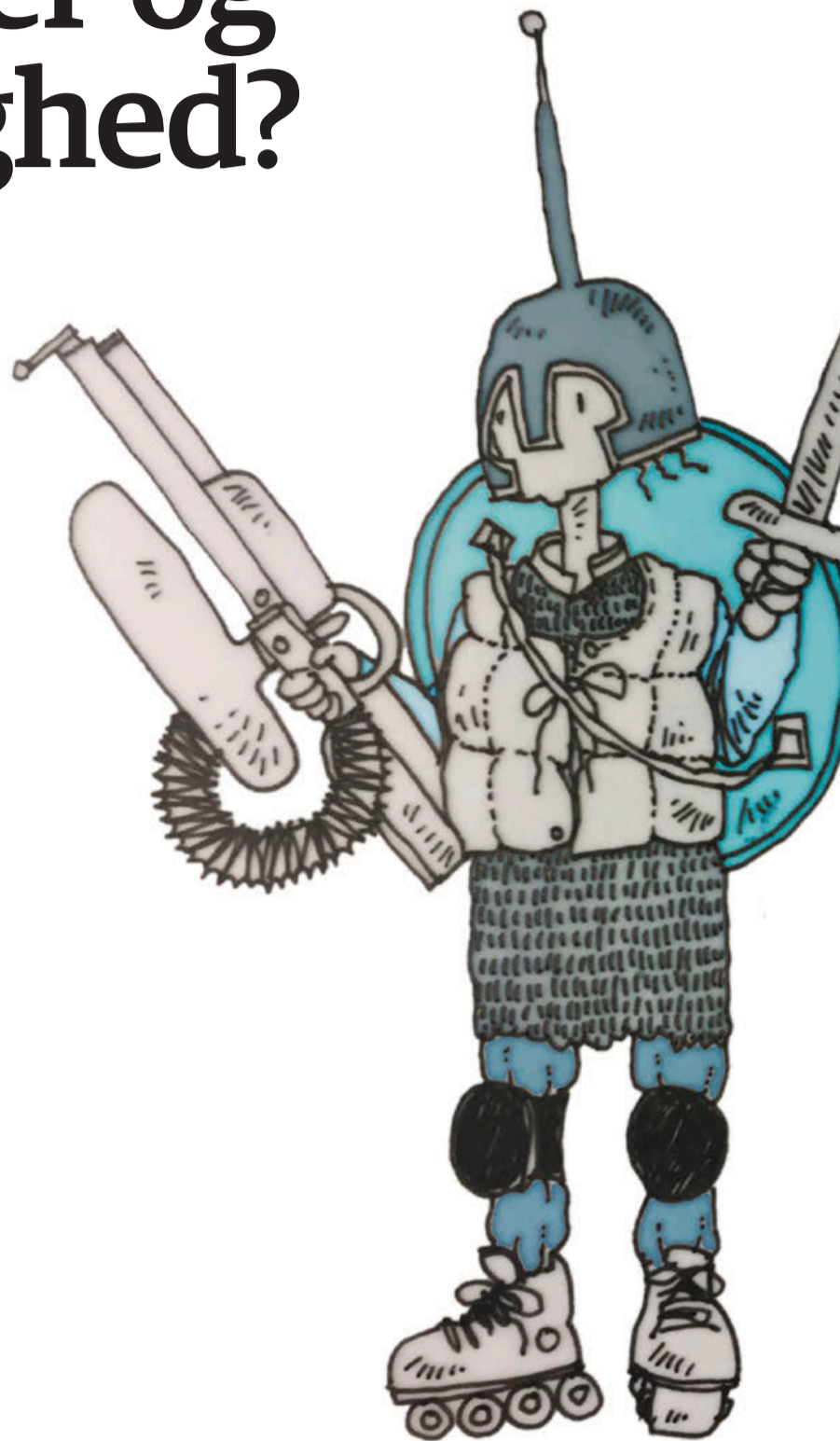
Niels Egelunds opfordring møder opbakning fra Andreas Rasch-Christensen, forsknings- og udviklingschef ved afdelingen for pædagogik og samfund ved VIA University College.

Han mener ikke, at skolerne har været gode nok til at tage hånd om kønsforskellene gennem årene.

»Det er en meget vigtig pointe, at der er forskel på drenge og piger. Det ville være en løftestang for mange drenge, at undervisningen tilgodeser, at de har brug for mere action,« siger han og bakker også Egelund op om, at det er en god idé at give undervisningsmaterialet et eftersyn i den sammenhæng.

Andreas Rasch-Christensen peger på, at en undervisning, der er mere orienteret mod drenge, også kan komme pigerne til gode.

»Det kan gøre sig gældende for alle. Drenge og piger lærer også af hinanden og af at være enormt forskellige, f.eks. når de laver projektopgaver på tværs af køn. Man skal bare ikke falde i den anden grøft, hvor man

UNDERSØGELSEN

Ca. 70.000 folkeskoleelever fra 0.-10. klasse har besvaret spørgeskemaer om bl.a. deres trivsel, adfærd, kompetencer og motivation i en ny undersøgelse "Piger og drenge i skolen" fra Aalborg Universitet.

I undersøgelsen indgår også besvarelser fra ca. 10.000 lærere, pædagoger, ledere og andre fagprofessionelle fra 242 skoler fordelt på 13 kommuner.

Resultaterne viser bl.a., at drenge motiveres af positioner, status, kontrol og autonomi, mens piger er mere relaterede til tilknytning til andre, tilpasning og konformitet.

Undersøgelsen er led i projektet "Program for Læringsledelse", der slutter 1. januar 2020.

Kilde: "Piger og drenge i skolen"

ikke tilgodeser pigerne,« siger han.

Men spørger man køns- og uddannelses-sociolog Cecilie Nørgaard, vil Niels Egelunds opfordring »rulle samfundsudviklingen tilbage til 1950'erne«.

»Det er i mine øjne en absurd strategi, medmindre vi vil skabe et endnu mere kønstraditionelt samfund, der er mindre demokratisk og mindre ligestillet, og hvor kvinder er gode til noget og mænd til noget andet. Det har der historisk været behov for, men sådan er det ikke længere,« siger hun.

Normer er problemet

Cecilie Nørgaard er enig med Egelund i, at det er et problem, at drengene halter bagefter pigerne, når det kommer til karakterer. Men ifølge hende skyldes det netop de kulturelle normer for, hvad en rigtig pige og en rigtig dreng er.

»Det at være en såkaldt rigtig dreng er på nogle områder stadig forbundet med, at man ikke kan sidde stille, modtage en kollektiv besked, koncentrere sig i længere tid osv. Med andre ord at være mindre skoleegnet. Så det er netop drengestereotypen, der spænder ben for nogle drenges læring – ikke den alsidige undervisning,« siger hun.

Jeg HAR Med Mit Supero
Sismografiske syn set et
Mega ulækkert Mega-MONSTER,
SOM JEG, MEGAMONSTER-
SPLATTEREN, vil splatte
FOR dig!

Måske er det
BARE Lektor
BLOMME!

TEGNING: THORGERD BRONI JENSEN

Hun giver et eksempel: Vi bruger begrebet "12-talspige" flittigt, mens "12-talsdreng" slet ikke eksisterer i sproget. Det er ifølge Cecilie Nørgaard et tegn på, at vi har en stereotyp forestilling om, at drenge er mindre skoleegnede.

Men nu viser undersøgelser år efter år, at drengene klarer sig dårligere end pigerne. Hvordan løser man så det?

»Vi skal i stedet supplere læreruddannelsen og efteruddannelsen af lærerne med ny viden om køn og diversitet. På den måde kan de sætte ind omkring de kulturelle normer for, hvad det vil sige at være en rigtig dreng eller pige; normer, der stadig er smalle. Og de skal ikke gøres endnu smallere, for det skaber de problemer, vi registrerer,« siger hun.

Spørger man Niels Egelund, hvad han siger til, at kønsnormerne kan være roden til problemet, påpeger han, at de findes overalt i samfundet.

»De findes i måden, forældrene opdrager deres børn på, i dagtilbuddene osv. Så de er svære at komme til livs. Og dybest set tror jeg også, det er en blanding af generne og kønsnormer, der eksisterer i dag. Men jeg

har ikke nogen præferencer for, om det skyldes det ene eller det andet. Jeg prøver bare at se på, hvad eleverne og lærerne siger.«

Kan det ikke skabe problemer, hvis læreren siger, at pigerne skal læse om kærlighed, og drengene skal læse om blod?

»Jo, derfor skal man ikke sige, drengene skal læse det her, og pigerne skal læse det her. Jeg argumenterer bare for, at der skal være en større ligevægt i det, der læses. Der er rigtig meget for pigerne, men der mangler lidt for drengene.«

Begge køn taber

Men hvordan forholder lærerne, der skal stå med denne opgave i klasseværelserne, sig til Niels Egelunds opfordring?

Dorte Lange, som er næstformand i Danmarks Lærerforening, mener ligesom sociolog Cecilie Nørgaard, at kønsnormer er roden til problemet med, at drengene i gennemsnit halter bagefter pigerne.

»Vi har i forvejen en alt for kønsstereotyp tilgang til børn i skolen og samfundet. Børnene er gode til at lære, hvad der forventes af dem. Nemlig at piger skal sidde stille med perleplader, og drengene skal ud at lege.

Med den tilgang vokser de ind i de stereotype kønsroller. Konsekvensen er, at drengene klarer sig dårligere til afgangsprøver,« siger hun.

Efter hendes mening bærer undervisningen i forvejen præg af, at man tænker i »krudt og kugler« til drengene, men modsat Niels Egelund mener hun ikke, at det er vejen frem.

»Der er mange drenge, der ikke er urolige, og derfor er det forkert at tale om noget særligt rettet drenges motiver. Hvis man laver mere kønsdifferentieret undervisning, taber begge køn på det, for så får de ikke det ud af undervisningen, de ellers kunne have fået.«

Dorte Lange er desuden skeptisk over for undersøgelsens konklusioner om de to køn. Hun peger på, at et spørgsmål som "jeg taler højt, laver lyde og opfører mig fjollet, når vi skal være stille" kan være ledende og pege ind i en i forvejen kønsstereotyp uddannelsesverden.

»Jeg betvivler, om undersøgelsen reelt kan sige noget om forskelle på drenge og piger,« siger hun.

Alligevel vil hun ikke afvise, at flere drenge end piger er urolige – og omvendt at flere piger end drenge er stille.

”

Det er i mine øjne en absurd strategi, medmindre vi vil skabe et endnu mere køns-traditionelt samfund, der er mindre demokratisk og mindre ligestillet.

Cecilie Nørgaard,
køns- og uddannelsessociolog

»Men det er ikke noget, der ligger i deres natur, og det er noget, vi bør arbejde med, så flere piger bliver aktive, og flere drenge bliver i stand til at fordybe sig og koncentrere sig. Idéen er, at alle elever skal kunne agere og leve op til de forskellige aktiviteter på forskellige tidspunkter,« siger hun.

Niels Egelund mener, at Lærerforeningens kritik af hans forskningsmetode er »noget vrøvl«.

Han understreger, at rapporten er vurderet og anerkendt af fagfæller – samt at spørgsmålsættene, som han har givet børnene, siden 2005 er blevet anvendt i andre store forskningsprojekter om skolebørns trivsel i Danmark og Norge.

»De får så mange spørgsmål. De sidder ikke og tænker strategisk. De svarer ud fra, hvordan det er,« siger han.

Ikke fat i drengenes skolegang

Hos Venstre er undervisningsordfører Anni Matthiesen (V) bekymret for, at drengene klarer sig dårligere i folkeskolen end pigerne. Derfor støtter hun op om at undersøge, hvordan undervisnings- og eksamensmateriale i dag appellerer til de to køn.

»Landspolitisk skylder vi at have for øje, at der ikke er for meget fokus på pigerne,« siger hun og fortsætter:

»I dag ser vi et stort gab mellem pigernes og drengenes karakterer. Det kan skyldes, at pigerne er blevet dygtigere, men det kan også tænkes, at undervisningen ikke er relateret nok til drengene.«

Også uddannelsesordfører for Socialistisk Folkeparti, Jakob Mark, er åben for en mere kønsdifferentieret undervisning.

»Det kan gavne både piger og drenge, at man underviser på flere forskellige måder end i dag. Det kan i virkeligheden også rykke nogle af pigerne ud af de roller, de nogle gange sidder fast i,« siger han.

Hos Radikale Venstre mener folkeskoleordfører Marianne Jelved, at Niels Egelunds forslag om mere »drenget« litteratur går for langt.

»Det er for firkantet og går over stregen. Drengene kan også have godt af at beskæftige sig med blødere litteratur og ting, der interesserer piger,« siger hun.

Hun er dog ikke afvisende overfor mere kønsdifferentiering og mener, at det er op til den enkelte lærer at vurdere hvordan.

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra undervisningsministeren, Merete Riisager (LA).